

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM

2017-10-26

Meddelad i Göteborg

Mål nr

7294-17

SÖKANDE

Ricoh Sverige AB, 556228-8851

Ombud:

Advokaten Carl Norén
Kastell Advokatbyrå AB
Box 7169
103 88 Stockholm

MOTPART

Västra Götalands läns landsting
Regionens Hus
462 80 Vänersborg

Ombud:

Linda Stalfors
Enhet juridik
Koncernkontoret

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

KONKURRENSVERKET	
2017-10-26	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 504974

Postadress

Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress

Sten Sturegatan 14

Telefon

031 - 732 70 00

Telefax

031 - 711 78 59

E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Expeditionstid

måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Västra Götalands läns landsting (VGR) genomför en upphandling av Produktionsfärgprinters, dnr RS 2017-01410. Av tilldelningsbeslut den 12 juni 2017 framgår att Docuware AB (Docuware) vunnit upphandlingen.

YRKANDEN M.M.**Ricoh Sverige AB**

Ricoh Sverige AB (Ricoh) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har gjorts varvid

- Ricohs anbud ska anses uppfylla kvalitetskraven 79 och 80 i svarsbilaga THN samt 90 och 91 i svarsbilaga GBG och
- Docuwares anbud inte ska anses uppfylla kvalitetskraven 79 och 81 i svarsbilaga THN samt 90 och 92 i svarsbilaga GBG.

Ricoh anför i huvudsak följande. THN och GBG är två olika produktionsfärgprintrar. I kravspecifikationen anges bl.a. följande:

”Maskinen bör ha en inbyggd läsare som automatiskt mäter samt automatiskt justerar krympning/skevhet samt centrering av trycket på arket. Man ska även kunna koppla detta till det specifika pappret i papperskatalogen.”

(Kvalitetskrav 79 i THN och 90 i GBG; tillsammans kvalitetskrav A)

”Maskinen bör vara utrustad med inbyggd läsare för daglig underhållskalibrering av trycket på pappret tvärs arket utan manuell avläsning.”

(kvalitetskrav 80 i THN och 91 i GBG; tillsammans kvalitetskrav B)

”Maskinen bör vara utrustad med en läsare i som på arket mäter tryckets densitet (inboard/outboard) samt vid behov justerar, utan behov av manuell avläsning/hantering.”

(kvalitetskrav 81 i THN och 92 i GBG; tillsammans kvalitetskrav C)

Alla dessa tre krav ska beskrivas i svarsbilaga. Maxpoängen för vardera krav är 15 poäng vilket motsvarar ett maximalt prispåslag för uteblivet mervärde om 150 000 kr för varje krav i respektive svarsbilaga vid utvärderingen. Det anbud som inte uppfyller ett av kraven får alltså ett prispåslag om 300 000 kr.

Kvalitetskrav A

Ricohs anbud har inte ansetts uppfylla detta krav eftersom VGR gjort bedömningen att den offererade maskinen är manuellt reglerad. VGR:s bedömning är fel eftersom det tydligt framgår att den av Ricoh offererade maskinen är automatiskt reglerad och har den av regionen efterfrågade funktionen. Att VGR avsett något annat än vad som framgår av kravets ordalydelse kan inte tillmätas betydelse.

Docuwares maskin uppfyller dock inte kravet då det tydligt framgår att deras maskin kräver manuell hantering. Detta framgår av handlingen ”Versant 3100 user guide” som beskriver maskinens funktion som kallas ”Full Width Array”. VGR:s bedömning att Docuwares maskin uppfyller kvalitetskrav A är därmed felaktig.

Kvalitetskrav B

Ricohs anbud har inte ansetts uppfylla detta krav då VGR anger att maskinen inte läser på pappret utan på bältet. Börkravet är att maskinen ska

läsa på pappret. VGR:s bedömning är fel eftersom kravet inte innebär att läsaren nödvändigtvis ska läsa på pappret. Kravet är att maskinens läsare ska kunna genomföra daglig underhållskalibrering av trycket på pappret tvärs över arket. Det uppfyller den av Ricohs offererade maskinen även om avläsningen sker på bältet och inte på själva pappret. Det är inte heller någon kvalitetsskillnad mellan en kalibrering av trycket på pappret genom avläsning direkt på pappret eller på ett bälte.

Kvalitetskrav C

Docuwares maskin har felaktigt bedömts uppfylla kravet. Av handlingen "Versant 3100 user guide" framgår att det krävs en manuell hantering varje gång funktionen att mäta och vid behov justera tryckets densitet (inboard/outboard) ska tillämpas. Docuwares maskin har därmed inte den efterfrågade automatiska funktionen.

Övrigt

Sammantaget innebär bristerna i utvärderingen att VGR har agerat i strid med LOU och agerandet har inneburit skada för Ricoh. Om Ricoh inte fått prispåslag för de ovan nämnda kvalitetskraven och Docuware inte felaktigt sluppit prispåslag hade Ricoh vunnit upphandlingen. Även om bara två av bristerna skulle anses föreligga skulle Ricoh haft det lägsta sammantagna anbudspriset och antagits som leverantör.

Västra Götalands läns landsting

VGR anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. VGR har inte agerat i strid med de grundläggande principerna eller övriga regler i LOU. Ricoh har därmed inte lidit eller riskerat att lida skada till följd av VGR:s agerande.

Kvalitetskrav A

Vad VGR avsett med aktuellt krav är att det vid tryckning ska vara möjligt för maskinen att automatiskt avläsa var det är optimalt att placera det aktuella trycket. Av den användarmanual Ricoh bifogat anbudet framgår att det för deras offererade maskin är nödvändigt att först manuellt mäta och därefter manuellt ange mätvärdena i maskinen för att nå ett tillfredsställande resultat. Någon automatisk inläsning och justering erbjuder således inte maskinen. Ricoh uppfyller därmed inte ställt bör-krav.

Docuwares maskin uppfyller däremot ställt krav. I den användarmanual som Ricoh hänvisar till anges att aktuella funktioner är automatiska "once you initiate them". För att starta de automatiska funktionerna krävs således att man först aktiverar maskinen men att funktionen därefter är automatisk. Docuwares maskin uppfyller därmed ställt krav.

Kvalitetskrav B

Ricohs maskin uppfyller inte ställt krav. Som angetts ovan har VGR ställt krav på "daglig underhållskalibrering av trycket på papper". Detta för att säkerställa kvaliteten på trycket. Den automatiska kalibreringen av trycket på bältet som Ricoh erbjuder kan inte jämföras med detta. Den funktion Ricohs maskin erbjuder utgör en grundfunktion hos alla maskiner på aktuell marknad.

Kvalitetskrav C

Docuwares maskin uppfyller detta krav. Användarmanualen anger att den automatiska funktionen aktiveras "once you initiate them". Detta är inte samma som att det skulle krävas en manuell hantering för att mäta och

justera. VGR har därmed korrekt inte tilldelat Docuware något prispåslag avseende detta krav.

Övrigt

Ricoh har inte kunnat visa att kraven är uppfyllda eller att Docuwares maskin inte uppfyller kraven. Då utvärderingen av de båda anbuden genomförts korrekt har Ricoh inte lidit eller riskerat att lida skada.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i den lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (20 kap. 6 § första stycket LOU).

Förvaltningsrättens prövning är en kontroll av om det finns skäl att ingripa mot upphandlingen på grund av att den upphandlande myndigheten har brutit mot principerna för upphandling eller någon annan bestämmelse i LOU. I mål om överprövning av en upphandling gäller som huvudprincip att den part som påstår att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange grunderna för sin talan. Domstolens prövning bör begränsas till de

grunder som parten åberopar (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om Ricoh har lyckats visa att VGR har gjort en felaktig utvärdering av de kvalitetskrav som ovan kallats A, B och C och att Ricoh i så fall till följd av detta har lidit eller riskerat att lida skada.

Kvalitetskrav A

I aktuellt krav anges att: ”Maskinen bör ha en inbyggd läsare som automatiskt mäter samt automatiskt justerar krympning/skevhet samt centrerung av trycket på arket. Man ska även kunna koppla detta till det specifika pappret i papperskatalogen.”

Av den manual som Ricoh har bifogat sitt anbud avseende den offererade maskinen framgår att funktionen inte är automatisk utan att det krävs ett flertal manuella moment för att uppnå det önskade resultatet.

Förvaltningsrätten anser därmed att VGR korrekt har bedömt att Ricohs maskin inte uppfyller ställt bör-krav.

Av manualen till Docuwares maskin, som även Ricoh hänvisar till, framgår att funktionen är automatisk efter att man initierat funktionen. Att funktionen behöver påbörjas på något sätt innebär enligt förvaltningsrättens bedömning inte att funktionen inte är att betrakta som automatisk.

Förvaltningsrätten anser därmed inte att Ricoh har visat att Docuwares maskin inte uppfyller ställt krav.

Kvalitetskrav B

I aktuellt krav anges: ”Maskinen bör vara utrustad med inbyggd läsare för daglig underhållskalibrering av trycket på pappret tvärs arket utan manuell avläsning.”

Av kravet framgår tydligt att det är trycket på pappret som upphandlande myndighet efterfrågar. Att Ricohs maskin då mäter trycket på bältet innebär inte att kravet kan anses vara uppfyllt. Därtill kommer att VGR angett att tryckmätning på bältet är standard hos alla maskiner på marknaden, något som inte ifrågasatts av Ricoh. Om en funktion är standard hos alla maskiner på marknaden torde den funktionen inte finnas med som ett bör-krav och då ge ett mervärde.

Kvalitetskrav C

I kravet anges: ”Maskinen bör vara utrustad med en läsare i som på arket mäter tryckets densitet (inboard/outboard) samt vid behov justerar, utan behov av manuell avläsning/hantering.”

I denna del har Ricoh angett att Docuwares maskin inte uppfyller ställt krav. Enligt den manual som bifogats till Docuwares anbud anges, precis som ovan enligt kvalitetskrav A, att funktionen är automatisk efter att den har initierats. Med samma resonemang som under kvalitetskrav A anser förvaltningsrätten inte att detta innebär att funktionen i sig inte är automatisk.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att Ricoh inte har visat att deras offererade maskin uppfyller kvalitetskraven A och B eller att

Docuwares offererade maskin inte uppfyller kvalitetskraven A och C. Förvaltningsrätten gör därmed bedömningen att VGR, i de delar som nu är av intresse, har agerat i enlighet med de grundläggande principerna och de gällande reglerna för offentlig upphandling. Ricoh har därmed inte heller lidit eller riskerat att lida skada till följd av den upphandlande myndighetens agerande. Det har således inte framkommit skäl att ingripa mot upphandlingen, varför ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Kristian Karlemon
Rådman

Föredragande i målet har varit Lena Rehnberg

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövnings-tillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

